

NaturErhvervstyrelsen
Den 11. december 2012

Mulige konsekvenser for FVM af ugyldige statslige vandplaner

Natur- og Miljøklagenævnet har den 6. december 2012 enstemmigt fundet, at afgørelsen om vedtagelsen af de 23 statslige vandplaner er ugyldig, idet den supplerende høring på 8 dage, som Naturstyrelsen gennemførte i december 2011, var "væsentlig for kort".

Afgørelsen betyder, at de statslige vandplaner må betragtes som ikke vedtaget endeligt, og at der skal foretages en fornyet høring. Hvor lang en høringsfrist, der skal fastsættes, vurderes umiddelbart at afhænge af, hvor meget og hvilke forhold der indgår i den fornyet, supplerende høring. Kammeradvokaten har på et møde den 7/12 udtalt, at en høringsperiode på minimum 8 uger er realistisk. Alternativet er 6 måneder.

NaturErhvervstyrelsen har siden den 6/12 været i tæt dialog med Naturstyrelsen om, hvad den nye status for de statslige vandplaner kan have af konsekvenser for de regler og støtteordninger, som NaturErhvervstyrelsen administrerer, og som medvirker til gennemførelse af vandrammedirektivet.

NaturErhvervstyrelsen har i fællesskab med Naturstyrelsen udarbejdet en liste med spørgsmål, hvor Kammeradvokatens vurdering er nødvendig for at kunne vurdere konsekvenserne af de ugyldige vandplaner. NaturErhvervstyrelsen vurderer umiddelbart, at afgørelsen berører følgende hovedområder:

140.000 ha supplerende miljøafgrøder
Randzonerne
Tilskudsordninger, herunder vådområder

1. Miljøafgrøder i vandplanerne

Der udestår en afklaring af, om de 140.000 ha supplerende miljøafgrøder kan udlægges som forudsat og om det kortgrundlag, som Naturstyrelsen har udarbejdet, kan lægges til grund for hvor der skal være supplerende miljøafgrøder. Spørgsmålet er, om Miljøministeriet har hjemmel til at indstille miljøafgrødernes placering til Fødevareministeriet, før vandplanerne er vedtaget på ny. Og om Fødevareministeriet er bundet af lovbemærkninger om, at der vil blive stillet en hjælpefunktion til rådighed i form af en regnemaskine og et kort i forbindelse med ansøgning og enkeltbetaling, idet det i givet fald skal foreligge den 1. februar 2013. Det er skal endvidere afklares, om kortgrundlaget som var en del af den første høring er bortfaldet. Hvis kortgrundlaget skal i en ny høring, vil høringsperiodens længde have betydning for, om NaturErhvervstyrelsen kan nå at få udstedt en bekendtgørelse. Denne bekendtgørelse, hvor udpegningen af arealer skal fremgå skal senest sendes i høring i maj 2013.

NaturErhvervstyrelsen vurderer, at en gennemførelse af udlægget af de supplerende efterafgrøder kræver et endeligt udpegnings grundlag i form af et kort. NaturErhvervstyrelsen afventer Kammeradvokatens vurdering. Dernæst skal det vurderes, om tidspunktet for, hvornår landmanden har kendskab til sit miljøafgrødekrav og dermed kan begynde at planlægge og indkøbe herefter, er så tids nok, at det er praktisk gennemførligt.

2. Randzonerne

Der ønskes en vurdering fra Kammeradvokaten af, om randzonenloven fortsat er gældende, således at den skal efterleves og håndhæves. Dette ønskes belyst i forhold til, at det fremgår af lovbemærkningerne, at der samtidig med lovens ikrafttræden indføres en ordning om økonomisk kompensation. Støtteordningen forudses finansieret gennem landdistriktsprogrammet, hvor der for den pågældende kompensationsordning er krav om årsagssammenhæng mellem gennemførelsen af vandrammedirektivet og de ulemper, som ønskes kompenseret. Det er i øvrigt den samme bestemmelse, som ønskes anvendt i forbindelse med, at der senere igangsættes en kompensationsordning vedr. ændret vandløbsvedligeholdelse.

Det er NaturErhvervstyrelsens umiddelbare vurdering, at som udgangspunktet berøres randzonenloven og kravet om randzoner ikke af afgørelsen.

For de påtænkte kompensationsordninger (randzoner og ændret vandløbsvedligeholdelse) vurderes de manglende statslige vandplaner derimod umiddelbart at betyde, at disse ordninger ikke kan iværksættes. Udbetaling af randzonekompensation har hidtil været planlagt at skulle ske ultimo 2013. Hvorvidt dette bliver muligt afhænger af processen i Miljøministeriet, herunder i forhold til den supplerende høringsperiodes varighed. Det undersøges, om der kan findes en løsning i forbindelse med ansøgning i Fællesskema 2013, således at kompensationen kommer til udbetaling ultimo 2013 under forudsætning af, at der foreligger endelig godkendte vandplaner.

3. Tilskudsordninger

Her drejer det sig om støtteordningerne vedrørende kommunale N-vådområder, kommunale fosfor-vådområder og statslige vådområder, der alle finansieres via landdistriktsprogrammet. Samt støtteordningen i forbindelse med vandløbsrestaurering, der finansieres via Fiskeriprogrammet.

Det er umiddelbart Naturstyrelsens og NaturErhvervstyrelsens vurdering, at sager vedr. tilsagn til projektilskud, der er givet inden afgørelsen fra Natur- og Miljøklagenævnet, kan behandles og udbetales, når betingelserne herfor i tilsagnet er opfyldt. Dette spørgsmål samt spørgsmålene i forhold til udbetaling af fastholdelsestilskud i forhold til vådområder og naturlige vandstandsforhold samt om muligheden for at give nye betinget tilsagn, hvor betingelsen er, at der senere foreligger en endelig statslig vandplan, ønskes vurderet af Kammeradvokaten.

Det undersøges desuden, om en evt. udsættelse af afløb vil få økonomiske konsekvenser i forhold til mulighederne for finansiering fra landdistriktsprogrammet. Det er umiddelbart vurderingen, at det vil være muligt i 2014 at udbetale tilskud i forhold til det eksisterende landdistriktsprogram.

Øvrige forhold

Ud over de ekstra efterafgrøder er der en række andre tiltag og virkemidler fra Grøn Vækst hvoraf effekten siden er blevet medregnet i vandplanerne. Det drejer blandt andet om en række tiltag der er implementeret i gødskningsloven, herunder ændring af normsystemet.

Disse tiltag er alle implementeret med en ændring til gødskningsloven i december 2009, og er således vedtaget af folketinget inden vandplanerne. NaturErhvervstyrelsen vurderer, at disse regler er gyldige også uden vandplanerne.

Videre proces

NaturErhvervstyrelsen har aftalt med Naturstyrelsen, at Fødevarerministeriets områder også indgår i forhold til den fælles kommunikation udadtil, i dialogen med Kammeradvokaten og dialogen med Europa-Kommissionen.

Kammeradvokaten forventes at komme med vurderinger i forhold til de rejste spørgsmål tidligst fredag den 14. december. Dette forventes at ske i løbet af december. En række centrale spørgsmål forventes dog afklaret inden miljøministerens samråd den 19. december 2012 om vandplanernes ugyldighed.